

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

Guidelines of internal educational quality assurance implementation in schools under chaiyaphum provincial administrative organization

นุชจนาต ขุนาพร¹, มณฑิธร พัวไพบูลย์²

Nuchjanart Khunaphrom¹, Montien Phuapaiboon²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 2) สร้างแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีดำเนินการการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณาสังเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ คือ ดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Faculty of Education, Mahasarakham University

2. ความต้องการจำเป็นในสร้างแนวการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามลำดับ

3. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย 8 ด้าน 72 ตัวบ่งชี้

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แนวทางการดำเนินการ, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study current conditions and desirable conditions of conducting internal educational quality assurance of schools under Chaiyaphum Provincial Administrative Organization 2) to set up guidelines on internal educational quality assurance. There were 2 stages of research and development. The first stage was to study current conditions and desirable conditions by separating into 2 parts: part 1 was to use questionnaires with 286 samples including chairmen of the board of directors of the basic education, school executives, teachers who were in charge of educational quality assurance, and chiefs of 8 learning areas and data were analyzed by mean, standard deviation, and requisition indexes ; part 2 was to take the study trips in 3 schools that obtained Best Practice Appreciation. The target group consisted of 9 people - school executive, chiefs of learning areas and concerned teachers, chosen by purposive sampling. Collecting data was conducted by using structured questionnaires and then analyzed by content analysis description. The second stage was to set up guidelines of internal educational quality assurance. There were two steps: Step 1: In-depth interview, the target group was 5 educational experts chosen by purposive sampling. The tools used for collecting data was evaluation form. The statistics used for analyzing were Index of Item Objective Congruence, mean, and standard deviation. Step 2: Evaluation: the target group consisted of 30 people, including school executives, chiefs of 8 learning areas, and teachers who were in charge of educational assurance, chosen by purposive sampling. The collecting data tool was questionnaire, and statistics used for analyzing were mean and standard deviation.

The study found that:

1. The current conditions of internal educational quality assurance of schools under Chaiyaphum Provincial Administrative Organization was in high level, while desirable conditions was in considerably high.
2. Requisite of setting up the guidelines on internal educational quality assurance used in schools under Chaiyaphum Provincial Administrative Organization arranged from the highest level to the lowest level were shown as follows: internal educational assurance arrangement following the educational standard, implementation on school development plan, administrative and informative management, setting up educational standard, continuous improvement on educational quality, following up and monitoring educational quality, and writing an annual self-assessment report (SAR).
3. Guidelines on internal educational assurance contained 8 ways, consisting of 72 indicators.
4. The evaluation of guidelines on internal educational assurance showed that their suitability was in high level, and their possibility was also in high level.

Keywords: guidelines of internal educational quality, Assurance Implementation in School

บทนำ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี

ความตระหนัก รับรู้และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบมีคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเองผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกหรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเองตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบและปรับปรุงงานเป็นระยะจะช่วยให้งานบรรลุผลได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษาด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกัน เช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนฝังแน่น

อยู่ในจิตใจตลอดเวลา สำหรับระดับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นตลอดทั้งเสริมสร้างให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อมนอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเกี่ยวกับการศึกษา ให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ซึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเริ่มจากการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และทำให้บุคคลได้รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม สามารถพึ่งตนเองและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2545) จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดอย่างชัดเจนถึง

ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และศึกษาในการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และมาตรา 48 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549: 29-30) พระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้มุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเองทุกปี โดยดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารตามปกติ ซึ่งจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนพร้อมจะถูกตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผลภายในต้นสังกัดทุก 3 ปีและพร้อมที่จะถูกตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินภายนอกทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันจะสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและประชาชนว่า ลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ฉะนั้นสถานศึกษาต้องจัดการพัฒนาการจัดการศึกษาของตนเองและแสดงภาวะความรับผิดชอบให้ประจักษ์แก่สังคมว่าสถานศึกษามีประสิทธิผลใน 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง 2) สถานศึกษามีศักยภาพในการ

จัดการศึกษาให้ผู้เรียนผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐาน
อย่างแท้จริง(กรมวิชาการ. 2546)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีกอง
การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นหน่วยงาน
ที่รับผิดชอบงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 26 โรงเรียน ได้
เห็นความสำคัญของการพัฒนา จึงได้บรรจุลงใน
ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ที่ 6 ข้อที่
6.1.2 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
โดยพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อมั่นว่า แนวทาง
การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ที่มีความชัดเจนได้มาตรฐานจะเป็น
ตัวบ่งชี้ถึงการบริหารจัดการการศึกษาในส่วนของ
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานั้น ๆ
ได้และเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 และรับการประเมินคุณภาพการศึกษารอบต่อไป จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน): สมศ ทั้งนี้ผลการวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 26 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 286 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2558 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 43-46) จำแนกตามสถานภาพ โดยการใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert' Rating Scale)

2. สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีวงจรศึกษาดิจิทัลด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 และจากข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

3. แบบประเมิน

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน

จังหวัดชัยภูมิ และให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง เพื่อให้ได้การพัฒนาแนวทางที่มีความสมบูรณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีเกณฑ์การประเมิน คือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ ความถี่ และร้อยละ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 49)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ดำเนินงาน ศึกษาเอกสาร

มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาสังเคราะห์ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยนำแบบประเมินที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความเหมาะสมและความเป็นไปได้พบว่าแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ระดับ มาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ความต้องการจำเป็นในแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสาระ

สนเทศ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

1.4 ผลสรุปประเด็นสำคัญจากแบบสัมภาษณ์โรงเรียน Best Practice ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 ด้าน

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การรับผิดชอบ จัดประชุมวางแผนเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาแล้วนำมาปรับให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกันแล้วมีการตรวจสอบ ทบทวน มาตรฐานของสถานศึกษาเสมอ

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา มีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์โดยการใช้วิธี SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคอย่างรอบด้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา งบประมาณ ทรัพยากรนั้นต้องตรงตามโครงการ กิจกรรมและให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจนและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ คลอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ คลอบคลุมกับภารกิจในการบริหารสถานศึกษา โครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ดูแลบุคลากรทุกคนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาน

ศึกษานำผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการของสถานศึกษามาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำปฏิทินการติดตาม มีเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามประเมินผลในการตรวจสอบตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สรุปผลในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้และวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป

6. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ให้มีการอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ นำขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) มาใช้ นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาสรุปรวมวิเคราะห์ และจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพในการประเมินครั้งต่อไป นำผลการประเมิน ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเพื่อการสนับสนุนรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครั้งต่อไป

7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมรับรู้และนำข้อมูลที่รวบรวมในการประเมินตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา มาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะตามปฏิทินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำข้อมูลย้อนกลับไปใช้พัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานในแผนปฏิบัติการประจำปี ส่งรายงานการประเมินตนเองประจำปีต่อต้นสังกัด เผยแพร่รายงานการประเมินตนเองประจำปีต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

8. ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการพัฒนาบุคลากรโดยส่งเข้าร่วมอบรมการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการประสานงานระหว่างกันด้วยเทคนิคต่าง ๆ ให้ครูต้นแบบเป็นแกนนำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกัน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติมีทิศทางอย่างชัดเจน มีการจัดทำหลักฐานข้อมูลสืบค้นของสถานศึกษา โดยมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2.1 แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ได้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 ด้าน 72 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 11 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 10 ตัวบ่งชี้ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 8 ตัวบ่งชี้ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 7 ตัวบ่งชี้ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 10 ตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8 ตัวบ่งชี้ พร้อมกับคู่มือแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คนมีความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ขอบข่ายของเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด วัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด และวิธีการดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ เงื่อนไขของแนวทางอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ วิธีการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ขอบข่ายของเนื้อหา และแนวทางการประเมิน อยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คู่มือแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จาก 26 โรงเรียน รวมจำนวน 30 คน มีความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ หลักการและเหตุผล ขอบข่ายของเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด และวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ วัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก ขอบข่ายของเนื้อหา อยู่ในระดับมาก และ หลักการและเหตุผล อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ทั้งนี้ เพราะ สถาบันทุกแห่งต้องจัดทำและการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการมากที่สุดอาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติไว้ในหมวด 6 มาตราที่ 48 กำหนดให้โรงเรียนมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด โรงเรียนจึงต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อสรุปประเมินผลในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี สอดคล้องกับผลการศึกษาของสหชาติ จินวัฒน์ (2550)

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ จัดให้มีการประเมินคุณภาพในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้ เพราะ ยังขาดการวางแผนในการประเมินคุณภาพศึกษาอย่างชัดเจน ขาดการจัดทำเครื่องมือในการประเมินผลตามแผนการประเมิน โดยทุกคนมีส่วนร่วม ขาดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพ

ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิวัติ เที่ยงแรง (2555: 65-78)

1.3 ความต้องการจำเป็นในแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะพบว่า ขาดการวางแผนในการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ขาดการจัดทำเครื่องมือในการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ขาดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฬารัตน์ วุฒิวรรณ (2552) ลำดับที่ 2 คือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดการกำกับและติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากว่าภาระงานของครูเยอะเกินไป คณะกรรมการกำกับติดตามยังขาดมาตรการในการกำกับติดตามอย่างจริงจัง ขาดปฏิทินการกำกับติดตามอย่างชัดเจน บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการรับการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน สถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมไม่ชัดเจน การรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรมเป็นไปอย่างล่าช้า ผลการรายงานการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมไม่มีความน่าเชื่อถือและไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสอดคล้องกับผลการศึกษาของอิสระ เวียงสมุทร (2552: 104-107) ลำดับที่ 3 คือจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทั้งนี้เพราะบุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน บุคลากรขาดความตระหนักและไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้อย่างดี แต่ขาดการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังและขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผน

ปฏิบัติการประจำปี เช่น ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและบริบทของสถานศึกษา ขาดกระบวนการในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรม ขาดการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและวางแผนความต้องการ ความจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของวรรณภา พุดสี (2554: 113-119)

2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2.1 แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาประกอบด้วย 8 ด้าน 72 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 11 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 10 ตัวบ่งชี้ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 8 ตัวบ่งชี้ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 7 ตัวบ่งชี้ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 10 ตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดย ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 22-35) ตามกรอบแนวคิดของประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แล้วนำมาผ่านกระบวนการ

สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยแต่ละท่านได้ประเมินความสอดคล้องของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน 72 ตัวบ่งชี้ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ว่ามีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมและได้ข้อเสนอแนะแนวคิดในการปรับปรุงพัฒนาจนได้ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่าโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิโดยผ่านกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ สร้างพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบซึ่งมีการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี มีการสอบถามสัมภาษณ์ข้อมูลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จาก 26 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน พบว่าโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาปรับปรุงไขจนได้รูปแบบที่มีความถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องเผยแพร่

1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ควรกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนผลให้สถานศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการประชุมชี้แจง และกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดบทบาทและหน้าที่ให้ชัดเจน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเพิ่มพูนความรู้

1.4 ครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรมีการศึกษาแนวคิด ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาองค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อไม่ให้สถานศึกษายึดแนวทางเดียว เพราะอาจมีแนวทางอื่นๆ ที่ดีหรือดีกว่า ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาและการทำวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางอย่างหลากหลายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 วันที่ 2 เมษายน 2553.
- กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- นิวัตติ เชียงแรง. (2555). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา มัชยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์.กศ.ม. พระเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วราพร ชัยอาษา. (2554). *ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภออุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4*. รายงานการศึกษาอิสระ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรรณภา พุดสี. (2554). *การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาล เทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). *คู่มือการประเมินคุณภาพ ภายในนอกระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อิสระ เวียงสมุทร. (2552). *การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนน้ำพอง พัฒนศึกษารัชฆังคลาภิเษก อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610 ; March.